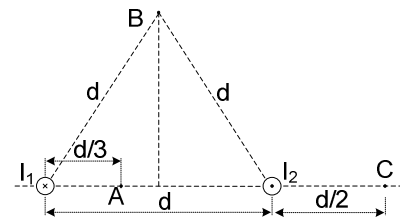

Zadaci za računске vežbe:

1. Na Slici 1 je prikazan poprečni presek dva paralelna veoma dugačka provodnika, kroz koje protiču struje intenziteta I_1 i I_2 u označenim smerovima. Provodnici se nalaze u vazduhu ($\mu_0 = 4\pi \cdot 10^{-7}$ H/m).

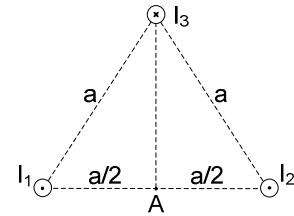
- Odrediti i nacrtati rezultujući vektor magnetne indukcije u tačkama A, B i C.
- Odrediti i nacrtati vektor podužne sile kojom provodnik sa strujom I_2 deluje na provodnik sa strujom I_1 .

Slika 1

2. Tri veoma dugačka pravolinijska provodnika postavljena su u prostoru tako da se nalaze na međusobno jednakom rastojanju $a = 1\text{cm}$, kao što je prikazano na Slici 2. U njima su uspostavljene struje intenziteta $I_1 = 1\text{A}$, $I_2 = 2\text{A}$ i $I_3 = 3\text{A}$, u označenim smerovima.

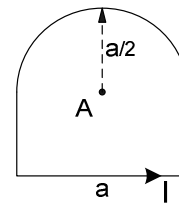
- Odrediti vektor magnetne indukcije u tački A.
- Odrediti i nacrtati vektor podužne sile kojom provodnici sa strujom I_2 i I_3 deluju na provodnik sa strujom I_1 .

Slika 2

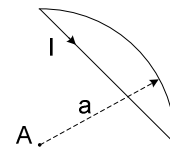
Provodnici se nalaze u vazduhu ($\mu_0 = 4\pi \cdot 10^{-7}$ H/m).

3. Na Slici 3 je prikazana kontura koja se sastoji od polovine kružnice poluprečnika $a/2$, sa centrom u tački A, i donje polovine kvadrata dužine stranice a . Kroz konturu protiče struja intenziteta I . Odrediti i nacrtati vektor magnetne indukcije u tački A. Kontura se nalazi u vazduhu ($\mu_0 = 4\pi \cdot 10^{-7}$ H/m).

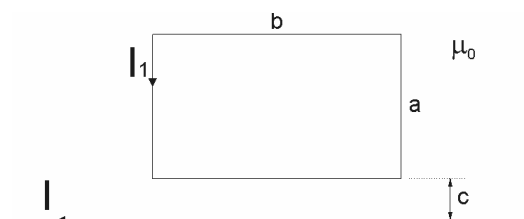
Slika 3

4. Na Slici 4 je prikazana kontura koja se sastoji od četvrtine kružnice poluprečnika a , sa centrom u tački A, i pravolinijskog segmenta. Kroz konturu protiče struja intenziteta I . Odrediti i nacrtati vektor magnetne indukcije u tački A. Kontura se nalazi u vazduhu ($\mu_0 = 4\pi \cdot 10^{-7}$ H/m).

Slika 4

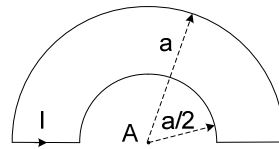
5. U istoj ravni, u vazduhu, nalaze se veoma dugačak provodnik kroz koji protiče struja intenziteta I i pravougaona kontura, dužine stranica a i b , kroz koju protiče struja intenziteta I_1 (Slika 6). Rastojanje od provodnika do bliže stranice pravougaonika iznosi c . Odrediti vektor rezultujuće sile kojom pravolinijski provodnik deluje na pravougaonu konturu.

Slika 6

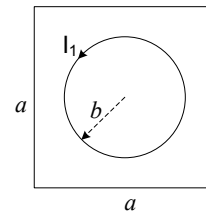
Zadaci za samostalni rad:

6. Na Slici 5 je prikazana kontura koja se sastoji od dve polovine kružnice poluprečnika a i $2a$, sa centrom u tački A, koje su povezane odgovarajućim pravolinijskim segmentima. Kroz konturu protiče struja intenziteta I . Odrediti i nacrtati vektor magnetne indukcije u tački A. Kontura se nalazi u vazduhu ($\mu_0 = 4\pi \cdot 10^{-7}$ H/m).

Slika 5

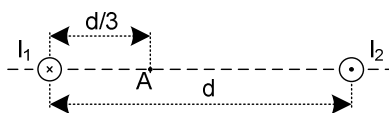
7. Kružna kontura poluprečnika $b = 1$ cm sa strujom intenziteta $I_1 = 1$ A i kvadratna kontura stranice $a = 3$ cm nalaze se u istoj ravni (Slika 7). Odrediti intenzitet i naznačiti smer struje u kvadratnoj konturi ako je vektor magnetne indukcije u centru kružne konture jednak nuli.

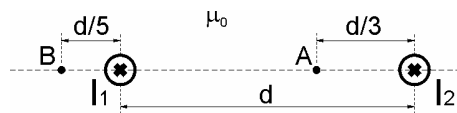
Slika 7

1. Na Slici 1 je prikazan poprečni presek dva paralelna veoma dugačka provodnika, kroz koje protiču struje intenziteta I_1 i I_2 u označenim smerovima. Provodnici se nalaze u vazduhu.

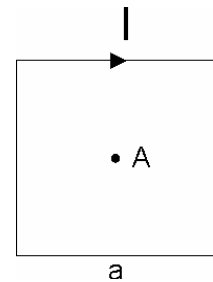
- a) Odrediti i nacrtati rezultujući vektor jačine magnetnog polja u tački A.
- b) Odrediti i nacrtati vektor podužne sile kojom provodnik sa strujom I_2 deluje na provodnik sa strujom I_1 .

Slika 1

Slika 2

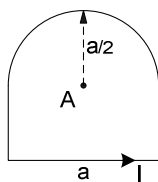
Slika 3

2. Na Slici 2 je prikazan poprečni presek dva veoma dugačka provodnika kroz koje protiču struje I_1 i I_2 u označenim smerovima. Provodnici se nalaze u istoj ravni. Odrediti i nacrtati rezultujući vektor magnetne indukcije u tačkama A i B.

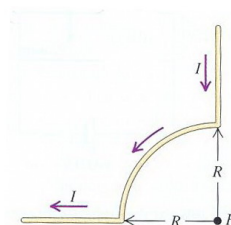
3. Odrediti i nacrtati vektor magnetne indukcije u tački A (Slika 3), koja se nalazi u centru kvadratne konture dužine stranice a , kroz koju protiče struja intenziteta I . Kontura se nalazi u vazduhu.

4. Na Slici 4 je prikazana kontura koja se sastoji od polovine kružnice poluprečnika $a/2$, sa centrom u tački A, i donje polovine kvadrata dužine stranice a . Kroz konturu protiče struja intenziteta I . Odrediti i nacrtati vektor magnetne indukcije u tački A. Kontura se nalazi u vazduhu.

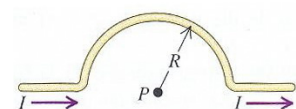
5. Odrediti intenzitet, pravac i smer vektora magnetne indukcije koji provodnik sa strujom oblika i položaja kao na Slikama 5 i 6 stvara u tački P.

Slika 4

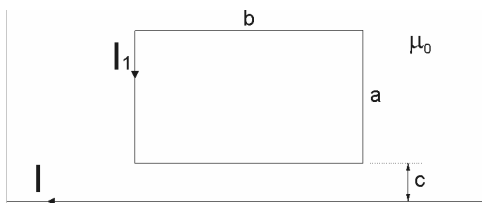

Slika 5

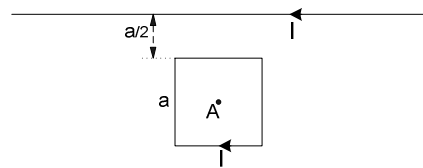

Slika 6

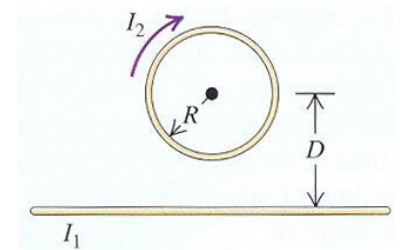
6. U istoj ravni, u vazduhu, nalaze se veoma dugačak provodnik kroz koji protiče struja intenziteta I i pravougaona kontura, dužine stranica a i b , kroz koju protiče struja intenziteta I_1 (Slika 7). Rastojanje od provodnika do bliže stranice pravougaonika iznosi c . Odrediti vektor rezultujuće sile kojom pravolinijski provodnik deluje na pravougaonu konturu.

Slika 7

Slika 8

Slika 9

Magnetna kola

1. Na torus relativnog magnetnog permeabiliteta $\mu_r = 1000$, dužine srednje linije $l = 10 \text{ cm}$, površine poprečnog preseka $S = 1 \text{ cm}^2$ i debljine vazdušnog procepa $l_0 = 0.1 \text{ mm}$, namotan je provodnik sa $N = 10$ navojaka, kao što je prikazano na Slici 1.

a) Kroz namotaj protiče struja intenziteta $I = 10 \text{ A}$. Odrediti intenzitet vektora jačine magnetnog polja, vektora magnetne indukcije u torusu u torusu i magnetnu energiju akumulisanu u vazdušnom procepu.

b) Odrediti induktivnost namotaja. Ako intenzitet vektora magnetne indukcije torusu iznosi $B = 1 \text{ T}$, odrediti intenzitet struje I koja protiče kroz namotaj.

2. Na torus relativne magnetne permeabilnosti $\mu_r = 1000$, površine poprečnog preseka $S = 0.5 \text{ cm}^2$ i dužine srednje linije $l = 10 \text{ cm}$, ravnomerno je namotano $N = 200$ navojaka žice. U provodniku proizvoljnog oblika koji obuhvata torus Slika 2, postoji električna struja $i(t)$. Odrediti izraz za magnetni fluks u torusu i indukovanu elektromotornu silu na krajevima namotaja, ako se vremenska zavisnost struje $i(t)$ može opisati izrazom:

a) $i(t) = K \cdot t$, gde je poznata konstanta $K = \frac{10 \text{ A}}{1 \text{ ms}}$.

b) $i(t) = K$, gde je poznata konstanta $K = 10 \text{ A}$.

c) $i(t) = Kt^2$, gde je poznata konstanta $K = \frac{10 \text{ A}}{1 \text{ ms}^2}$.

d) $i(t) = I_m \cdot \frac{t}{\tau}$, gde su $I_m = 1 \text{ A}$ i $\tau = 1 \text{ ms}$

3. Na torus relativnog magnetnog permeabiliteta $\mu_r = 1000$, dužine srednje linije $l = 15 \text{ cm}$, površine poprečnog preseka $S = 1 \text{ cm}^2$ i debljine vazdušnog procepa $l_0 = 2 \text{ mm}$, namotan je provodnik sa N navojaka, kao što je prikazano na Slici 3.

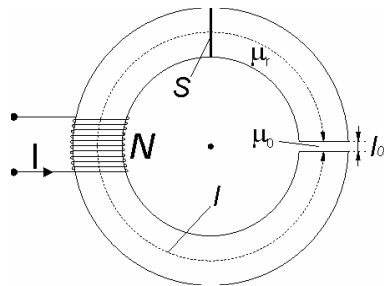
a) Kroz namotaj protiče struja intenziteta $I = 10 \text{ A}$. Odrediti intenzitet vektora jačine magnetnog polja, vektora magnetne indukcije u torusu u torusu i magnetnu energiju akumulisanu u vazdušnom procepu.

b) Odrediti induktivnost namotaja. Ako intenzitet vektora magnetne indukcije torusu iznosi $B = 1 \text{ T}$, odrediti intenzitet struje I koja protiče kroz namotaj.

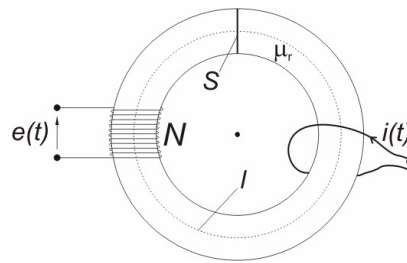
4. Na pravougaonom jezgru od feromagnetnog materijala, relativne magnetne permeabilnosti $\mu_r = 1000$, sa vazdušnim procepom širine $b_2 = 2\text{mm}$, ravnomerno je namotano $N = 20000$ navojaka, tako da nema magnetnog rasipanja Slika 4. Dužina srednje linije magnetnog jezgra je $b_1 = 20\text{cm}$, a površina kvadratnog poprečnog preseka jezgra iznosi $S = 9\text{cm}^2$. Mehanička sila koja deluje na tanak pravolinijski provodnik, postavljen paralelno gornjoj i donjoj ivici proreza, kroz koji protiče struja intenziteta $I = 1\text{A}$, iznosi $F = 3 \cdot 10^2\text{N}$. Izračunati struju I_1 u navojcima.

5. Na Slici 5 je prikazano magnetno kolo, koje je sačinjeno od jezgra relativnog magnetnog permeabiliteta $\mu_r = 500$, dužine srednje linije $l = 5\text{cm}$ i površine poprečnog preseka $S = 1\text{cm}^2$ i dva namotaja sa $N_1 = 40$ i $N_2 = 20$ navojaka, kroz koje protiču struje intenziteta $I_1 = 1\text{A}$ i $I_2 = 2\text{A}$. Odrediti intenzitet vektora magnetne indukcije u jezgru i međusobnu induktivnost namotaja.

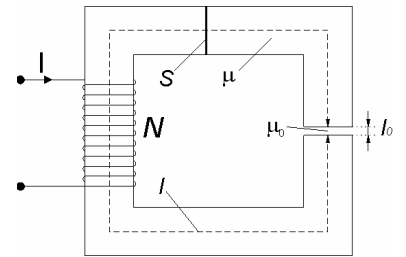
6. Na primeru torusa na koji su namotana dva namotaja sa N_1 i N_2 navojaka u kojima su struje I_1 i I_2 izvesti izraze za sopstvene i međusobne induktivnosti. Poznata je dužina srednje linije torusa, površina poprečnog preseka i relativna magnetna permeabilnost materijala od koga je torus načinjen.

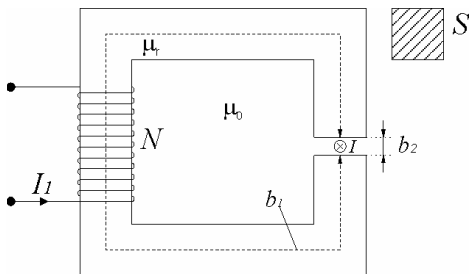
Slika 1

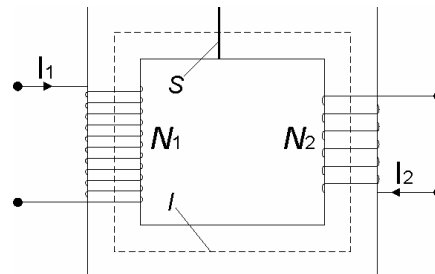
Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5